

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 14 липня 2021 р. № 725

ПОЛОЖЕННЯ
про систему безперервного професійного розвитку
медичних та фармацевтичних працівників

1. Це Положення визначає основні засади здійснення безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, до яких належать лікарі, провізори, молодші спеціалісти (фахові молодші бакалаври, молодші бакалаври, бакалаври) з медичною освітою (далі — працівники сфери охорони здоров'я).

2. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

1) бал безперервного професійного розвитку — одиниця вимірювання здобутих теоретичних знань та практичних навичок у процесі здійснення безперервного професійного розвитку;

2) безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я (далі — безперервний професійний розвиток) — безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я, що дає їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я;

3) електронна система безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я (далі — система) — електронна автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, що включає інформаційні технології і технічні засоби, призначена для зберігання, обліку та використання даних та іншої інформації щодо безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я;

4) заходи безперервного професійного розвитку — освітні заходи медичного спрямування, метою яких є підтримання або підвищення рівня професіоналізму і розвиток індивідуальної медичної практики для задоволення потреб пацієнтів та оптимізації функціонування сфери охорони здоров'я;

5) конфлікт інтересів — суперечність між приватним інтересом особи та її інтересом, пов'язаним із проведенням заходів безперервного професійного розвитку, що впливає на об'єктивність організації та змісту таких заходів;

6) особисте освітнє портфоліо — сукупність відомостей щодо персональних досягнень, проходження підвищення кваліфікації, здобуття формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я у процесі безперервного професійного розвитку;

7) провайдери заходів безперервного професійного розвитку (далі — провайдери) — юридичні особи, які провадять діяльність з організації та проведення заходів безперервного професійного розвитку.

Інші терміни вживаються у цьому Положенні у значенні, наведеному в Основах законодавства України про охорону здоров'я та Законах України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про професійний розвиток працівників”.

3. На провайдерів інших держав та випадки проходження заходів безперервного професійного розвитку за межами України не поширюються пункти 12—22 цього Положення.

4. Працівники сфери охорони здоров'я після здобуття вищої освіти та отримання сертифіката лікаря-спеціаліста, провізора-спеціаліста або диплома про закінчення закладу фахової передвищої освіти зобов'язані здійснювати безперервний професійний розвиток.

5. Лікарська резидентура проводиться відповідно до частини сьомої статті 18 Закону України “Про освіту”.

Положення про навчання в інтернатурі, лікарській резидентурі, на циклах спеціалізації, тематичного удосконалення, симуляційних тренінгах чи тренінгах з опанування практичними навичками, про професійне медичне стажування за межами закладу, де працює працівник, перелік спеціальностей інтернатури, лікарської резидентури та циклів спеціалізації затверджуються МОЗ.

6. За проходження заходів безперервного професійного розвитку працівникам сфери охорони здоров'я нараховуються бали у випадках, установлених цим Положенням.

Результати проходження безперервного професійного розвитку обов'язково враховуються під час атестації для присвоєння або підтвердження кваліфікаційної категорії або кваліфікації працівника сфери охорони здоров'я.

Порядок проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я, кількість балів за проходження безперервного професійного розвитку, в тому числі за проходження заходів безперервного професійного розвитку за межами України, організованих провайдерами інших держав, визначається і затверджується МОЗ.

7. Бали безперервного професійного розвитку нараховуються за здобуття формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я.

8. Безперервний професійний розвиток шляхом здобуття формальної освіти здійснюється шляхом здобуття вищої освіти на освітньо-науковому та науковому рівні вищої освіти. Бали безперервного професійного розвитку за здобуття формальної освіти нараховуються лише за здобуття освітньо-наукового та наукового ступеня (доктор філософії, доктор наук).

9. Безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я здійснюється шляхом здобуття неформальної освіти під час проходження:

1) навчання на циклах тематичного удосконалення, які проводяться в закладах післядипломної освіти, структурних підрозділах закладів вищої освіти і наукових установ. Цикли тематичного удосконалення проводяться тривалістю один — два тижні шляхом викладення поглиблених теоретичних знань, нових підходів з окремих розділів відповідної спеціальності;

2) професійного медичного стажування за межами закладу, де працює такий працівник. Програма професійного медичного стажування полягає в набутті практичного досвіду шляхом безпосереднього виконання завдань та обов'язків у рамках відповідної спеціальності під наглядом керівника структурного підрозділу закладу охорони здоров'я, в якому проходить таке стажування;

3) навчання на заходах безперервного професійного розвитку, внесених у систему, зокрема таких, як:

майстер-клас — представлення і демонстрація певних методик, технологій діагностики та лікування з метою підвищення професійного рівня та обміну передовим досвідом учасників заходу, розширення їх світогляду та залучення до новітніх галузей знань;

симуляційний тренінг чи тренінг з оволодіння практичними навичками — набуття кожним учасником заходу певної клінічної та/або практичної навички та/або компетенції (вміння застосовувати в індивідуальній лікарській практиці процедуру, маніпуляцію, техніку тощо) в умовах штучно створеного, наближеного до реальності професійного середовища для забезпечення максимальної безпеки пацієнтів і працівників сфери охорони здоров'я. Під час проходження такого заходу безпосереднє відпрацювання практичних навичок або симуляційне відпрацювання передбачає навчальне навантаження на одного викладача не більше чотирьох — шести учасників;

тренінг — опанування учасниками заходу нових професійних знань та навичок як з окремих розділів спеціальності, так і з актуальних питань організації медичної допомоги за відповідними напрямками у групі до 20 осіб. Тривалість тренінгу становить один день і більше;

семінар — набуття учасниками нових знань з окремих розділів спеціальності та з актуальних питань організації медичної допомоги за відповідними напрямками з можливістю обговорити отриману інформацію під час навчання у малих групах. Зміст навчання присвячений висвітленню актуальних питань на теоретичному рівні і не стосується питань формування навичок;

фахова (тематична) школа — навчання з актуальних питань відповідної спеціальності, що поєднує заняття у великих групах для опанування теоретичної частини під час проведення лекцій та заняття у

малих групах (не більше 10—12 учасників на одного викладача) для проведення семінарів/практичних занять тривалістю один день і більше;

наукова та/або науково-практична конференція (у тому числі конгрес, з'їзд, симпозіум) — форма організації наукової діяльності у вигляді зборів/наради медичних та наукових працівників щонайменше на обласному рівні з метою представлення результатів дослідницької роботи, результатів аналізу існуючих медичних практик, узагальнення і поширення кращого досвіду, створення теоретичних і методичних умов для його впровадження.

Безперервний професійний розвиток шляхом здобуття неформальної освіти також може здійснюватися за дистанційною формою навчання з використанням електронних навчальних ресурсів.

10. Заходи безперервного професійного розвитку неформальної освіти можуть передбачати особисту участь працівника сфери охорони здоров'я в освітній події у місці її проведення, дистанційне навчання з використанням електронних технологій в режимі реального часу або з доступом до навчальних матеріалів у час, зручний для працівників сфери охорони здоров'я, а також поєднання особистої та дистанційної участі.

Особиста участь працівника сфери охорони здоров'я обов'язкова під час:

навчання на симуляційних тренінгах або тренінгах з оволодіння практичними навичками, в тому числі на тренінгах, які проводяться під час науково-практичних конференцій, симпозіумів, з'їздів, конгресів;

професійного медичного стажування за межами закладу, де працює працівник.

Особиста участь працівника сфери охорони здоров'я в освітній події у місці її проведення та/або дистанційна участь у режимі реального часу обов'язкова для таких заходів:

підвищення кваліфікації на циклах тематичного удосконалення в закладах (на факультетах) післядипломної освіти;

наукова та/або науково-практична конференція (у тому числі конгрес, симпозіум, з'їзд);

тематичне навчання (фахові (тематичні) школи, тренінги, семінари, майстер-класи).

Дистанційне навчання у режимі реального часу передбачає, що присутність учасників може бути підтверджена і вони мають можливість подавати свої запитання та відповіді.

Засоби підтвердження присутності учасників визначає провайдер. Запис заходу, що публікується після його завершення, не вважається таким, що здійснюється в режимі реального часу.

У разі проходження дистанційного навчання не в режимі реального часу участь працівника сфери охорони здоров'я підтверджується фактом

підключення/реєстрації працівника сфери охорони здоров'я на онлайн-платформі та сертифікатом про проходження дистанційного навчання із зазначенням провайдера, теми заходу, кількості часу, передбаченого на дистанційне навчання, прізвища та імені отримувача сертифіката, дати його видачі та унікального ідентифікатора сертифіката, що дає змогу підтвердити факт видачі сертифіката працівнику сфери охорони здоров'я.

11. Безперервний професійний розвиток шляхом здобуття інформальної освіти передбачає самоорганізоване здобуття працівниками сфери охорони здоров'я професійних компетентностей під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю. Підтвердженням безперервного професійного розвитку шляхом здобуття інформальної освіти може бути публікація статті або огляду в журналі з імпаکت-фактором.

12. З метою забезпечення здійснення безперервного професійного розвитку діє система, яка призначена для збереження інформації про провайдерів, заходи безперервного професійного розвитку, обліку балів безперервного професійного розвитку та ведення особистого освітнього портфоліо працівників сфери охорони здоров'я. Захист інформації у системі здійснюється відповідно до законодавства про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

З метою отримання відомостей про провайдерів та забезпечення ведення особистого освітнього портфоліо працівника сфери охорони здоров'я система забезпечує відкритий міжвідомчий обмін даними та отримання відомостей шляхом інформаційної взаємодії з іншими інформаційними системами та державними інформаційними ресурсами, в тому числі з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, Єдиною державною електронною базою з питань освіти, електронною системою охорони здоров'я. Провайдери та працівники сфери охорони здоров'я реєструються у системі з використанням засобів електронної ідентифікації, в тому числі кваліфікованих електронних підписів. Відомості до системи вносяться з використанням кваліфікованих електронних підписів.

Створення системи забезпечує МОЗ.

Володільцем системи та внесених до неї відомостей є МОЗ.

Адміністратором системи є створене МОЗ державне підприємство (далі — адміністратор).

Адміністратор забезпечує (організовує) технічну підтримку системи, обробку та аналіз внесених відомостей, збереження та захист даних, що містяться у системі, забезпечення доступу до системи працівників сфери охорони здоров'я, провайдерів, державних органів у межах, визначених законодавством.

Адміністратор встановлює за погодженням з МОЗ технічний регламент роботи системи.

13. Обробка персональних даних у системі здійснюється з дотриманням вимог Закону України “Про захист персональних даних”.

Персональні дані, внесені до системи, обробляються з метою достовірного обліку інформації про:

проведення заходів безперервного професійного розвитку;

проходження заходів безперервного професійного розвитку працівниками охорони здоров'я;

атестації працівників сфери охорони здоров'я.

До системи вносяться персональні дані працівників сфери охорони здоров'я та осіб, залучених провайдером для проведення заходів, зокрема щодо прізвища, власного імені, по батькові (за наявності), дати народження, засобів зв'язку, освіти, місця роботи, інших відомостей, які містяться в особистому освітньому портфоліо.

Персональні дані працівників сфери охорони здоров'я зберігаються у системі протягом провадження ними професійної діяльності. Персональні дані осіб, залучених провайдером для проведення заходів безперервного професійного розвитку, зберігаються не більше п'яти років після проведення заходу. Після закінчення строку зберігання персональних даних вони підлягають знищенню.

Персональні дані збираються та обробляються за допомогою системи.

Персональні дані обробляються посадовими особами адміністратора під час виконання їх посадових обов'язків. Доступ до персональних даних може бути надано третім особам за згодою суб'єкта персональних даних та в установлених законом випадках.

Посадові особи, що мають доступ до персональних даних відповідно до їх посадових обов'язків, зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання діє після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом.

Захист персональних даних здійснюється відповідно до законодавства.

14. Юридична особа, яка має намір бути провайдером, подає адміністратору заяву в електронній формі, на підставі якої інформація про провайдера вноситься до системи. Форма заяви встановлюється у технічному регламенті роботи системи.

Внесення до системи інформації про юридичну особу на підставі заяви здійснюється адміністратором протягом 20 робочих днів з дня надходження заяви.

15. Юридична особа, яка має намір бути провайдером заходів безперервного професійного розвитку, за які нараховуються бали безперервного професійного розвитку, вносить до системи:

положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини, що затверджується провайдером, або інформацію про його наявність;

методологію оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок працівників сфери охорони здоров'я, що затверджується провайдером, або інформацію про її наявність;

заяву засновників (учасників, власників), посадових осіб про відсутність конфлікту інтересів;

положення про запобігання конфлікту інтересів під час проведення заходів безперервного професійного розвитку та недопущення залучення і використання коштів фізичних (юридичних) осіб для реклами лікарських засобів, медичних виробів або медичних послуг, що затверджується провайдером, або інформацію про його наявність;

інформацію про наявність правовідносин з особами, якими провадиться діяльність з виробництва, оптової та роздрібною торгівлі, імпорту лікарських засобів та медичних виробів.

У разі коли разом із заявою про внесення до системи інформації про провайдера не подано відомості, передбачені цим пунктом, провайдер через систему (за наявності технічної можливості) повідомляє адміністратору про їх внесення.

Адміністратор встановлює факт подання відомостей, передбачених цим пунктом, згідно з технічним регламентом роботи системи.

16. Провайдер може вносити відомості до системи щодо документа про акредитацію міжнародними асоціаціями у сфері безперервного професійного розвитку (за наявності) та відомості щодо ліцензії на провадження освітньої діяльності або витяг з наказу про видачу ліцензії (за наявності), які можуть фіксуватися у системі шляхом міжвідомчого обміну даними з Єдиною державною електронною базою з питань освіти.

17. У разі проведення заходів, за які нараховуються бали безперервного професійного розвитку, провайдери:

регулярно проводять оцінювання знань, що здійснюється лише в електронній формі;

забезпечують здійснення контролю за актуальністю, повнотою та відповідністю матеріалу темі навчання;

забезпечують із застосуванням електронних технологій процедури визнання результатів навчання, здобутих за програмами освіти, що включає ідентифікацію програми, внутрішнє оцінювання результатів

навчання або оцінювання незалежними оцінювачами, засвідчення результатів навчання;

виконують методологію оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок працівників сфери охорони здоров'я;

не провадять безпосередньо або із залученням третіх осіб діяльність, пов'язану з виробництвом, оптовою та роздрібною торгівлею, імпортом лікарських засобів та медичних виробів;

не мають у складі засновників (учасників, власників) або органів управління осіб, які провадять діяльність, пов'язану з виробництвом, оптовою та роздрібною торгівлею, імпортом лікарських засобів та медичних виробів, або перебувають у господарських, цивільних, трудових відносинах з особами, які провадять таку діяльність;

виконують положення про запобігання конфлікту інтересів під час проведення заходів безперервного професійного розвитку та недопущення залучення і використання коштів фізичних (юридичних) осіб для реклами лікарських засобів, медичних виробів або медичних послуг, що затверджується провайдером;

не приховують наявність правовідносин з особами, якими провадиться діяльність з виробництва, оптової та роздрібної торгівлі, імпорту лікарських засобів та медичних виробів;

не рекламують торгові назви лікарських засобів та медичних виробів під час проведення заходів безперервного професійного розвитку;

забезпечують здійснення контролю за дотриманням засад доказової медицини під час освітнього процесу;

провадять діяльність відкрито, прозоро, на основі академічної доброчесності.

Адміністратор визначає виконання цього пункту провайдером згідно з технічним регламентом роботи системи.

18. Інформація про заходи безперервного професійного розвитку:

за проходження яких працівникам сфери охорони здоров'я нараховуються бали, повинна міститися в системі;

які проводяться без нарахування балів, вносяться до системи за бажанням провайдера.

19. Бали безперервного професійного розвитку нараховуються за проходження заходів безперервного професійного розвитку, які відповідають таким ознакам:

захід проводиться провайдером, внесеним до системи;

до проведення заходу залучені особи, які не мають конфлікту інтересів;

провайдером забезпечено перевірку залучених до проведення заходів безперервного професійного розвитку осіб щодо наявності конфлікту інтересів;

захід відповідає заявленій меті навчання, вимогам академічної доброчесності;

зміст навчальних матеріалів відповідає темі заходу та є науково обґрунтованим із зазначенням у відповідних випадках рівня доказовості та наведенням належних посилань;

під час проведення заходу провайдером забезпечено контроль участі працівників сфери охорони здоров'я, оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок;

працівникам сфери охорони здоров'я забезпечується доступ до навчальних матеріалів, які були представлені під час заходу;

правила проведення заходу є відкритими та доступними для ознайомлення.

20. Адміністратор вносить протягом 20 робочих днів до системи відомості про можливість або неможливість нарахування балів за проходження організованого провайдером заходу безперервного професійного розвитку на підставі інформації щодо такого заходу, внесеної провайдером до системи.

21. За проходження заходу безперервного розвитку не нараховуються бали, якщо:

в системі відсутні відомості, визначені пунктом 15 цього Положення, та порушені вимоги пункту 17 цього Положення;

захід безперервного професійного розвитку не відповідає формі навчання, визначеній пунктом 10 цього Положення;

з поданих відомостей встановлено конфлікт інтересів або порушення вимог до проведення заходів, за які нараховуються бали безперервного професійного розвитку;

заявлені теми не відповідають заявленим спеціальностям;

порушено строк подання відомостей про заходи безперервного професійного розвитку до системи, що визначається технічним регламентом роботи системи.

22. У разі виявлення неможливості нарахування балів безперервного професійного розвитку протягом 20 робочих днів після внесення до системи інформації про захід адміністратор повідомляє провайдеру про виявлені недоліки протягом зазначеного строку.

Якщо протягом п'яти робочих днів з дати повідомлення адміністратором провайдера недоліки не були усунуті, адміністратор вносить до системи інформацію про неможливість нарахування балів безперервного професійного розвитку за проходження такого заходу.

Зазначене рішення адміністратора може бути оскаржене у порядку, визначеному технічним регламентом роботи системи.

23. На час проходження безперервного професійного розвитку з відривом від виробництва за працівниками сфери охорони здоров'я зберігається середня заробітна плата у порядку, визначеному законодавством для працівників, яких направляють для підвищення кваліфікації. Роботодавці зобов'язані сприяти дотриманню вимог до безперервного професійного розвитку.

24. Фінансування безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я здійснюється за рахунок коштів державного бюджету у порядку, затвердженому МОЗ, погодженому з Мінфіном, а також за рахунок коштів фізичних, юридичних осіб та інших не заборонених законодавством джерел фінансування відповідно до відомостей з Реєстру медичних працівників та Реєстру медичних спеціалістів, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411 “Деякі питання електронної системи охорони здоров'я” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 46, ст. 1604).
